

[Statsministeren.]

vi bestemmer, at efter det Tidsrum skal der rejses Krav derom, men paa den anden Side er det heller ikke saadan, at man vil binde sig til for al Fremtid, uanset hvad der kan ske, ikke at kunne tage et Standpunkt til denne Sag, som ikke kunde tages under den første Samlingsregering.

Det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft mente, at i den Forhandling, der havde været om nu at danne en Samlingsregering, var han blevet behandlet temmelig slet, saadan forstod jeg ham. Vi havde kun spurgt, om han havde set i Avisen, at der var Tale om en Samlingsregering. Det var nu ikke det hele, men vi spurgte ham ganske rigtigt ogsaa om det. Naar jeg i og for sig ikke havde nogen stor Tro til en Samlingsregering, var det, fordi jeg før havde prøvet at opfordre Socialdemokratiet til dels selv at danne Regering, dels være førende i en Samlingsregering og dels være Parthaver i en Samlingsregering, hvori de ikke var den førende, og paa alle tre Spørgsmaal gav de et afslaaende Svar. Efter den Tid havde jeg Indtrykket af de Udtalelser, som Socialdemokrater fremsatte, men ogsaa gennem deres Optræden her i Tinget og deres Afstandtagen fra de tre andre Partier paa mange Punkter, i hvert Fald i politiske Sager, at de ikke ønskede at deltage i nogen firkantet Regeringsdannelse. Derfor blev ved den paagældende Lejlighed Indledningen den, at vi uden nogen Forberedelse kom til Socialdemokratiet for rent principielt at faa at vide, om Partiet fastholdt dette Standpunkt, om det vilde afvise en Forhandling om Samlingsregering, saadan som det tidligere havde gjort. Der var jo ikke nogen Grund til at lave store Forberedelser, hvis Socialdemokratiet rent principielt ikke vilde medvirke til en saadan Regering. Det afslog de ikke rent principielt; selv om man sagde, at man var skeptisk, saa vilde man dog høre vore Betingelser. Det er rigtigt, at disse Betingelser søgte vi saa at bringe Klarhed over, og saa gav vi dem. I disse vore Betingelser var jo dette, at da Valget i 1945 havde givet det Resultat, at der var et ikke-socialistisk Flertal i Folketinget, maatte det ogsaa være et ikke-socialistisk Medlem, der var Leder af Regeringen. Med Hensyn til den sydslesvigske Politik mente vi ikke, at vi kunde fravige den Stilling, vi havde taget og fastholdt over for de Radikale sammen med de Konservative. Det er ogsaa rigtig, at vor Partiformand nævnte — det var ikke saa meget fra min Side —, at vi gik ud fra, at Samlingsregeringen maatte være under Venstres

Ledelse og formentlig ogsaa under min Ledelse. Det var et Forsøg, der blev gjort, jeg kan sige for min Del ikke med nogen stor Tro til, at det kunde lykkes, men det var ikke saadan, at vi blot henviste til noget, der havde staaet i Avisen. Der forelaa et Spørgsmaal fra Regeringens Side og et Svar fra Partiets Side.

Det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft var jo ikke saa lidt forarget over, at der i forskellige Blade, og jeg tror af en enkelt Indsender med Underskrift, var ført en Agitation mod Socialdemokratiet, som han ikke syntes var rigtig ført, hvis vi skulde have en nogenlunde fordragelig Valgkamp. Det kan jeg for saa vidt give det ærede Medlem Ret i. De Eksempler, han oplæste, kan godt virke noget irriterende, men jeg vil for Resten sige, at den Tale, det ærede Medlem holdt nu sidst, efter min Mening endog overtrumpede de udæskende Angreb og Beskyldninger, han selv karakteriserede som uheldige. Han brugte Udtrykkene Uanstændighed, Chauvinister og Aktivister om dem, som ikke var enige med ham i det sydslesvigske Spørgsmaal. Hvis den Tone og disse Udtalelser skal være de gængse fra Socialdemokratiets Side under Valgkampen, bidrager det i hvert Fald ikke til, at vi kan føre en saglig og nogenlunde rolig Valgkampagne, saaledes at vi kan sætte vore Anskuelser over for hinanden og derigennem virke med saglige Argumenter og lade de stærke og saarende Ord ligge.

Som Bevis paa den formentlige Uenighed inden for Venstre nævnte det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen nogle Artikler i et Par Venstreblade. Det er alle bekendt, at Bladet „Hejmdal“ principielt ikke er Tilhænger af den Politik, Venstre fører i dette Spørgsmaal. Jeg ved ikke, hvordan „Vestkysten“ principielt stiller sig, det vil vise sig. Det sker vel ogsaa inden for det radikale Parti, at der er Blade, som ikke skriver akkurat i Overensstemmelse med Partiets Politik, men det forandrer formentlig ikke Partiets Politik. Saaledes er det ogsaa med Venstre. Vor Linie, vort Program, anlægges ved vort Landsmøde, og vor Stilling tages i Partigruppen; at en eller anden kan være uenig deri, er, som det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen gjorde opmærksom paa, givet. Det er lige saa givet, som at der ogsaa er Radikale, der er uenige med Det radikale Venstre i dets Sydslesvigpolitik, men det forandrer ikke de to Partiers Stilling i dette Spørgsmaal, som for mig at se er ganske klar for begge Parters Vedkommende.

Saa sagde det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen, at jeg havde svigtet